

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 16 ноември 2023 г.
(OR. en)

15074/23

Междуетноститутуционално досие:
2023/0418(COD)

VISA 222
COWEB 131
COMIX 512
CODEC 2060

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	16 ноември 2023 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	COM(2023) 733 final
Относно:	Предложение за РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806 по отношение на притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел (на сръбски: Координациона управа)

Приложено се изпраща на делегациите документ COM(2023) 733 final.

Приложение: COM(2023) 733 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 16.11.2023 г.
COM(2023) 733 final

2023/0418 (COD)

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

**за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806 по отношение на притежателите на
сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел (на сръбски:
Координациона управа)**

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

• Основания и цели на предложението

С Регламент (ЕО) № 1244/2009 от 30 ноември 2009 г.¹ беше изменен Регламент (ЕО) № 539/2001 относно определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване². Промяната се състоеше в прехвърлянето на бившата югославска република Македония (понастоящем Северна Македония), Черна гора и Сърбия от приложение I (държави, чиито граждани трябва да притежават виза) в приложение II (държави, чиито граждани са освободени от това изискване за притежаване на виза при престой от не повече от 90 дни в рамките на 180-дневен период) към Регламент (ЕО) № 539/2001. Освобождаването от изискването за виза започна да се прилага (и все още се прилага) само за притежателите на биометрични паспорти.

С оглед на съществуващите към момента опасения във връзка с рискове от незаконни миграционни движения от Косово* и на факта, че към този момент не беше проведен диалог за либерализиране на визовия режим с Косово, една категория притежатели на сръбски паспорти беше изключена от освобождаването от изискването за виза, а именно притежателите на паспорти, издадени от сръбския координационен отдел в Белград. Този отдел обработва всички заявления за издаване на паспорт, получени от пребиваващи в Косово косовски сърби и от диаспората на косовските сърби, живеещи извън Косово.

Сръбският координационен отдел беше създаден по време на диалога за либерализиране на визовия режим със Сърбия. Целта беше да се заменят седемте регионални полицейски служби, разпръснати из територията на Сърбия, които дотогава отговаряха за издаването на паспорти на косовските сърби. Издаваните от сръбския координационен отдел паспорти са биометрични и откакто е създаден отделът се използват от притежателите си като документи за пътуване за целите на пътуването до ЕС.

През 2009 г. Косово беше включено в част 2 от приложение I към Регламент (ЕО) № 539/2001, което означава, че от притежателите на паспорти, издадени от Косово, се изисква да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки. Оттогава положението претърпя промени. Комисията започна диалог с Косово за либерализиране на визовия режим на 19 януари 2012 г. На 14 юни 2012 г. тя представи на Косово пътна карта, в която се посочват цялото законодателство и всички други мерки, които Косово трябва да приеме и приложи, за да постигне напредък в посока към либерализиране на визовия режим. Този диалог приключи успешно и въз основа на това на 4 май 2016 г. Комисията представи предложение³ за прехвърляне на Косово в приложение II към Регламент (ЕО) № 539/2001.

¹ Регламент (ЕО) № 1244/2009 на Съвета от 30 ноември 2009 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 539/2001 за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 336, 18.12.2009 г., стр. 1—3).

² Регламент (ЕО) № 539/2001 на Съвета от 15 март 2001 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 81, 21.3.2001 г., стр. 1—7).

* Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/1999 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

³ COM/2016/0277 final.

Това предложение беше окончателно одобрено и прието на 19 април 2023 г. С Регламент (ЕС) 2023/850⁴ беше изменен Регламент (ЕС) 2018/1806⁵ (който междувременно замени Регламент (ЕО) № 539/2001), като Косово беше прехвърлено от част 2 от приложение I в част 4 от приложение II към посочения регламент. Както и при всички предишни успешно приключили диалози за либерализиране на визовия режим, беше решено, че освобождаването от изискването за виза следва да се прилага само за притежателите на биометрични паспорти. Освен това беше взето решение, че освобождаването не следва да се прилага преди датата, на която започне да функционира Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS), създадена с Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета⁶, или преди 1 януари 2024 г., в зависимост от това коя дата настъпи по-рано. Поради факта, че ETIAS няма да започне да функционира преди 1 януари 2024 г., освобождаването от изискването за виза за притежателите на косовски паспорти ще се прилага от 1 януари 2024 г.

След приемането на Регламент (ЕС) 2023/850 притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел, биха останали единствените граждани в региона на Западните Балкани, от които се изисква да притежават виза, когато пътуват до ЕС за краткосрочен престой.

Комисията счита, че с влизането в сила на освобождаването от изискването за виза за притежателите на косовски паспорти причините за изключването на притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел, от това освобождаване от изискване за виза вече не съществуват и че всички граждани от региона на Западните Балкани следва да се ползват от безвизово пътуване до Шенгенското пространство. Поради тази причина Комисията предлага да се измени Регламент (ЕС) 2018/1806, за да се освободят притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел, от изискването за притежаване на виза при преминаване на външните граници на държавите членки при престой от не повече от 90 дни в рамките на всеки 180-дневен период.

- **Съгласуваност с действащите разпоредби в тази област на политиката**

В Регламент (ЕС) 2018/1806 са посочени третите държави, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване. Регламент (ЕС) 2018/1806 се прилага от всички държави членки, с изключение на Ирландия. Той се прилага и от Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария. Регламентът е част от общата визова политика на ЕС за краткосрочен престой до 90 дни в рамките на всеки 180-дневен период.

⁴ Регламент (ЕС) 2023/850 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806 за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (Косово (Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/1999 на Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.)) (ОВ L 110, 25.4.2023 г., стр. 1—4).

⁵ Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 303, 28.11.2018 г., стр. 39).

⁶ Регламент (ЕС) 2018/1240 на Европейския парламент и на Съвета от 12 септември 2018 г. за създаване на Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) и за изменение на регламенти (ЕС) № 1077/2011, (ЕС) № 515/2014, (ЕС) 2016/399, (ЕС) 2016/1624 и (ЕС) 2017/2226 (ОВ L 236, 19.9.2018 г., стр. 1—71).

От започването на първите диалози за либерализиране на визовия режим през 2008 г. общата цел е да се предостави безвизов достъп до Шенгенското пространство за целия регион на Западните Балкани. Изискванията за притежаване на виза за гражданите на Черна гора, Северна Македония и Сърбия бяха премахнати през 2009 г., за тези на Албания и Босна и Херцеговина — през 2010 г., а на Косово — през 2023 г. В този контекст, като се премахне изключването от освобождаването от изискването за виза по отношение на притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел, би се гарантирало, че за целия регион на Западните Балкани се прилага един и същ визов режим.

- **Съгласуваност с други политики на Съюза**

Предлаганото включване на притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел, в освобождаването от изискването за виза по отношение на Сърбия е в съответствие с усилията на ЕС за ускоряване на интегрирането на региона на Западните Балкани в ЕС.

2. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ, СУБСИДИАРНОСТ И ПРОПОРЦИОНАЛНОСТ

- **Правно основание**

Правното основание за предложението е член 77, параграф 2, буква а) от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС). Предложеният регламент представлява развитие на достиженията на правото от Шенген.

- **Субсидиарност, пропорционалност и избор на инструмент**

Необходимото изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806 трябва да се извърши посредством регламент. Държавите членки не могат да действат самостоятелно за постигане на целта на политиката. Не съществуват други (незаконодателни) варианти за постигане на целта на политиката.

3. РЕЗУЛТАТИ ОТ ПОСЛЕДВАЩИТЕ ОЦЕНКИ, КОНСУЛТАЦИИТЕ СЪС ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ И ОЦЕНКИТЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

- **Консултации със заинтересованите страни**

Настоящото положение, при което косовските сърби са изключени от безвизовия режим, беше обсъдено със Сърбия и Косово.

- **Оценка на въздействието**

Беше счетено, че за настоящото предложение не е необходима оценка на въздействието.

- **Основни права**

Настоящото предложение не оказва отрицателно въздействие върху защитата на основните права в Европейския съюз.

4. ОТРАЖЕНИЕ ВЪРХУ БЮДЖЕТА

Предложението няма отражение върху бюджета.

5. ДРУГИ ЕЛЕМЕНТИ

- **Планове за изпълнение и механизъм за мониторинг, оценка и докладване**

Измененият регламент ще се прилага пряко от датата на влизането си в сила и неговите разпоредби ще се изпълняват незабавно от държавите членки. Не е необходим план за изпълнение.

- **Подробно разяснение на отделните разпоредби на предложението**

Приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1806 ще бъде изменено, като в рамките на позоваването на Сърбия се включат притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел (на сръбски: Координациона управа).

Предложение за

РЕГЛАМЕНТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806 по отношение на притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел (на сръбски: Координациона управа)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 77, параграф 2, буква а) от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

в съответствие с обикновената законодателна процедура,

като имат предвид, че:

- (1) В Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета⁷ се определят третите държави, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване при престой от не повече от 90 дни в рамките на всеки 180-дневен период.
- (2) Сърбия беше прехвърлена в списъка на държавите, чиито граждани са освободени от изискването за виза по силата на Регламент (ЕО) № 1244/2009 на Съвета⁸. Посоченият регламент съдържа изключване от освобождаването от изискването за виза по отношение на косовските сърби, които притежават сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел (на сръбски: Координациона управа).
- (3) Вследствие на приемането на Регламент (ЕС) 2023/850 на Европейския парламент и на Съвета⁹, по силата на който Косово се прехвърля в част 4 от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1806, притежателите на сръбски

⁷ Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 г. за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 303, 28.11.2018 г., стр. 39).

⁸ Регламент (ЕО) № 1244/2009 на Съвета от 30 ноември 2009 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 539/2001 за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници на държавите членки, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 336, 18.12.2009 г., стр. 1—3).

⁹ Регламент (ЕС) 2023/850 на Европейския парламент и на Съвета от 19 април 2023 г. за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1806 за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (Косово (Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/1999 на Съвета за сигурност на Организацията на обединените нации и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.)) (ОВ L 110, 25.4.2023 г., стр. 1—4).

паспорти, издадени от сръбския координационен отдел, биха останали единствените граждани от региона на Западните Балкани, от които се изисква да притежават виза за преминаване на външните граници на държавите членки.

- (4) За да се гарантира, че за целия регион на Западните Балкани се прилага един и същ визов режим, притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел, следва да бъдат включени в позоваването на Сърбия в приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1806.
- (5) По отношение на Исландия и Норвегия настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението, сключено от Съвета на Европейския съюз, от една страна, и Република Исландия и Кралство Норвегия, от друга страна, за асоциирането на последните в процеса на изпълнение, прилагане и развитие на достиженията на правото от Шенген, които попадат в областта, посочена в член 1, буква Б от Решение 1999/437/ЕО на Съвета¹⁰.
- (6) По отношение на Швейцария настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария за асоцииране на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген¹¹, които попадат в областта, посочена в член 1, букви Б и В от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2008/146/ЕО на Съвета¹².
- (7) По отношение на Лихтенщайн настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген по смисъла на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген¹³, които попадат в областта, посочена в член 1, букви Б и В от Решение 1999/437/ЕО, във връзка с член 3 от Решение 2011/350/ЕС на Съвета¹⁴.
- (8) Настоящият регламент представлява развитие на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, в които Ирландия не участва в съответствие с Решение

¹⁰ Решение 1999/437/ЕО на Съвета от 17 май 1999 г. относно определени условия по прилагането на Споразумението между Европейския съюз и Република Исландия и Кралство Норвегия за асоцииране на тези две държави при изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген (ОВ L 176, 10.7.1999 г., стр. 31).

¹¹ ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 52.

¹² Решение 2008/146/ЕО на Съвета от 28 януари 2008 г. за сключване от името на Европейската общност на Споразумение между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария за асоцииране на Конфедерация Швейцария към въвеждането, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген (ОВ L 53, 27.2.2008 г., стр. 1).

¹³ ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 21.

¹⁴ Решение 2011/350/ЕС на Съвета от 7 март 2011 г. за сключване от името на Европейския съюз на Протокола между Европейския съюз, Европейската общност, Конфедерация Швейцария и Княжество Лихтенщайн относно присъединяването на Княжество Лихтенщайн към Споразумението между Европейския съюз, Европейската общност и Конфедерация Швейцария относно асоциирането на Конфедерация Швейцария към изпълнението, прилагането и развитието на достиженията на правото от Шенген, по отношение на премахването на проверките по вътрешните граници и движението на хора (ОВ L 160, 18.6.2011 г., стр. 19).

2002/192/ЕО на Съвета¹⁵; следователно Ирландия не участва в неговото приемане и не е обвързана от него, нито от неговото прилагане.

- (9) По отношение на Кипър, както и на България и Румъния настоящият регламент представлява акт, който се основава на достиженията на правото от Шенген или по друг начин е свързан с тях по смисъла съответно на член 3, параграф 1 от Акта за присъединяване от 2003 г. и на член 4, параграф 1 от Акта за присъединяване от 2005 г.,

ПРИЕХА НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

Член 1

В част 1 от приложение II към Регламент (ЕС) 2018/1806:

„Сърбия (с изключение на притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел (на сръбски: Koordinaciona uprava) (7)“

се заменя със

„Сърбия (включително притежателите на сръбски паспорти, издадени от сръбския координационен отдел (на сръбски: Координациона управа) (*)“.

(*) Освобождаването от изискването за виза се прилага само за притежателите на биометрични паспорти, издадени в съответствие със стандартите на Международната организация за гражданско въздухоплаване (ИКАО).

Член 2

Настоящият регламент влиза в сила на двадесетия ден след деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки в съответствие с Договорите.

Съставено в Брюксел на [...] година.

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

¹⁵ Решение 2002/192/ЕО на Съвета от 28 февруари 2002 г. относно искането на Ирландия да участва в някои разпоредби от достиженията на правото от Шенген (ОВ L 64, 7.3.2002 г., стр. 20).